Tarejo nas skrbi, zato vprašujemo

Težke čase smo dočakali. Eni zategujejo pasove in gledajo z obupom v bodočnost, drugi si polnijo mošnje in rastejo jim trebuhi — ker zanje je danes konjunktura.

Vsak to vidi in vsak to ve!

Pravijo, da mora tako biti. Učitelji in uradniki nimajo niti za najnujnejše in najpotrebnejše, prosijo in prosjačijo, a prejmejo le obljube in lepe odgovore, potem je zopet vse tiho. Draginja raste iz dneva v dan in stiska postaja neznosna. Pomanjkanje in dolgovi mučijo že tudi tisto učiteljstvo in uradništvo, ki je do sedaj še nekako životarilo s svojimi dohodki. Moreča skrb in briga sta v vsakem učiteljskem in uradniškem domu. In vendar se dandanes govori samo o velikem socialnem čutu in o boju dveh svetov za socialno pravičnost. Toda od povsod prihajajo le tolažljive obljube — draginja pa raste ter si eni polnijo mošnje, a drugi zategujejo pasove.

Vsem se je že pomagalo. Bančni zavodi in velekapital so dobili zaščito — moratorij — in skromni, od ust pritrgani prihranki uradnika iz boljših časov so zamrznili. Kmet je dobil zaščito, odpis in znižanje dolgov ter davkov. Obrtnik, trgovec in industrija so dobili zakon o izvenkonkurzni poravnavi, plačilne, davčne in carinske olajšave itd. Še delavec si je po težkih bojih vsaj za silo izboljšal svoj gmotni položaj in dosegel neke socialne dobrine. Le pri učitelju uradniku je ostalo vse pri starem. V veljavi je še stari uradniški zakon, ki zahteva nujno reformo in modernizacijo, ostale so plačice, ki so že iz početka bile skromne in ki danes zadostujejo komaj še za vsakdanji kruh. Da je učiteljstvo in uradništvo danes proletarizirano, je vsakomur znano. Mi sami to prav trpko občutimo in vemo, kako se nam godi. Od naših skromnih plač se razen rednih odtegljajev (za pokojninski fond in uslužbenski davek) pobirajo vedno novi. Tako so ostali stalno 1% izredni davek, kuluk in obrambni davek, k temu pridejo še samski davek, odtegljaji za poplavljence, za centralo nabavljalnih zadrug itd. Znano je, da je vsak učitelj in uradnik član svoje stanovske organizacije ter vsaj enega ali več nacionalnih in dobrodelnih društev. In vse to je treba odbiti od itak skromne plače.

Ali ni že skrajni čas, da se odpravi ta nesocialni in krivični odtegljaj draginjskih doklad drž. uslužbenkam, ki živijo v toliko zavidanem skupnem gospodinjstvu?

Ali bi ne bilo umestno, da se poviša eksistenčni minimum na sedanji draginji in predvsem stanu primerno višino ter tako ublažijo določila § 294. zak. o uradnikih vsaj za nižje in najnižje uradniške skupine, ki po enotretjinskem odtegljaju sploh nimajo več možnosti, da z ostankom svoje plače še životarijo? Ali bi morda ne bilo umestno, da se tudi priskoči prizadetim na pomoč s primernimi ukrepi ali zaščito, kakor so je bili deležni drugi stanovi?

Ali ni morda skrajni čas, da se pristopi k temeljiti preosnovi in radikalnemu povišanju prejemkov drž. uslužbencev in to predvsem pripravnikov in nižjih skupin? Ali ne bi kazalo, da se najde potrebno kritje z oddajo premoženja tistih, ki žive sedaj v konjunkturi?

Ali ne bi bilo umestno, da se pristopi k ureditvi novega uradniškega zakona, ki bi pa moral biti predložen v proučevanje vsem prizadetim.

Ali se ne bi dala že sedaj urediti uvedba avtomatičnega napredovanja, stalnosti in stanarin za vse uslužbence, ki ne uživajo naturalnega stanovanja?

Vse to bi bilo le priznanje za naše vestno delo in naš trud. —ša.

— **Društvo upokojenega učiteljstva** bo imelo svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 3. aprila t. l., ob 15. uri pri »Novem svetu« v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Tov. Kocijančič bo tudi poročal o delovanju akcijskega odbora o pravilniku za človekoljubne ustanove. — Člani, članice, udeležite se zborovanja polnoštevilno!

Osebne zadeve

—i **V V. položajno skupino so napredovali** sledeči učitelji in učiteljice: Ivančič Albert, Ljubljana; Cerar Angela, Stranje; Kaligar Emilija, Ljubljana; Petrič Ludovik, Maribor; Kovačec Marija, Gornja Radgona; Paternost Henrik, Ljubljana; Pistotnik Pavla, Mozirje; Trost Karlina, Dev. Marija v Polju.

—i **Napredovanja. V VIII. položajno skupino:** Korče D. Milan, učitelj v Borovnici, srez ljubljanski; Ažman F. Marija, učiteljica v Šmartnem, srez Litija. — **V IX. položajno Skupino:** Bajt J. Karel, učitelj pri Sv. Florjanu; Logar F. Franc, učitelj pri Sv. Miklavžu, srez Laško; Mazi V. Gizela, učiteljica v Dovjem, srez radovljiški; Peče I. Ivan, učitelj v Svetini; Pužar M. Mihaela, učiteljica v Zg. Tuhinju, srez kamniški; Kozoderc L. Neža, učiteljica na Ptujski gori, srez ptujski; Demšar F. Franc, učitelj v Škopicah, srez krški; Štrubelj A. Albina, učiteljica v Kompoljah, srez kočevski; Miterhamer Ilza, učiteljica v Artičah, srez brežiški; Brus J. Boris, učitelj v Petešovcih, srez lendavski; Merčun P. Stanislava, učiteljica v Pečah, srez Kamnik. — **V VI. položajno skupino:** Babnik I. Hermina, učiteljica v Lipovcih; Jenčič P. Nada, učiteljica v Stranjah; Moder J. Olga, učiteljica v Trbovljah; Ferluga A. Franjo, učitelj v Mariji Snežni; Kodrič J. Rudolf, učitelj v Hajdini; Novak G. Cecilija, učiteljica na Vrhniki; Tomažič J. Maks, učitelj v Guštanju; Solak G. Avgust, učitelj pri Sv. Lenartu; Beloglavec Š. Vilibald, učitelj v Gornji Lendavi; Bregant O. Angela, učiteljica v Št. Janžu pri Dravogradu; Zorzut A. Terezija, učiteljica pri Sv. Petru; Pupis A. Marija, učiteljica v Nedelici; Tonja I. Ana, učiteljica v Črnučah; Štokelj A. Karel, učitelj v Središču ob Dravi; Bulovec A. Marija, učiteljica v Srednji vasi pri Bohinju; Železnik A. Franc, učitelj v Banja Loki; Žniderlič V. Marija, učiteljica v Vavta vasi; Obran A. Pavla, učiteljica v Mariboru; Stergar J. Ana, učiteljica v Mariboru; Horvat Š. Izidor, učitelj v Blatni Brezovici; Novak J. Hermina, učiteljica v Slov. Konjicah; Zajec F. Alfonz, učitelj v Čadrežah; Berce R. Olga, učiteljica pri Sv. Lenartu; Siladij K. Viktorina, učiteljica pri Sv. Roku ob Sotli; Brelih O. Marija, učiteljica v Podgorju; Grögl P. Feliks, učitelj v Dol. Bistrici; Kokalj J. Jagoda, učitelj v Ljubljani; Stanjko I. Viktor, učitelj v Gederovcih; Hauptman F. Angela, učiteljica v Svečini; Štolfa A. Vida, učiteljica v Črnučah; Stukelj I. Rafaela, učiteljica pri Sv. Vidu na Stari gori; Hartman J. Ana, učiteljica v Zaplani; Jurančič J. Josip, učitelj v Telčah; Potokar F. Danica, učiteljica v Škofji Loki. — **V VII. položajno skupino:** Šircelj J. Ana, učiteljica v Naklem; Kramer I. Magdalena, učiteljica pri Jakobu; Rabar I. Friderika, učiteljica v Frankolovu; Benedičič I. Janko, učitelj v Loškem potoku; Hrovat A. Stanko, učitelj v Prevaljah; Vozel I. Marija, učiteljica na Vel. Kostrivnici; Berce V. Vladimir; učitelj v Trebeljnem; Pahor M. Drago, učitelj v Trbovljah; Marolt F. Antonija, učiteljica v Preserju; Vičar F. Vida, učiteljica v Polenšaku.

Splošne vesti

VABILO

na IX. redno letno skupščino Učiteljske samopomoči v Ljubljani, zadruge z o. j., ki bo v nedeljo, dne 6. aprila 1941. v drž. I. deški ljudski šoli v Celju. Začetek ob 9. uri.

Dnevni red:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Sklepni račun za leto 1940.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Volitve dveh članov in enega namestnika v upravni odbor in enega člana v nadzorni odbor.
6. Predlogi in pritožbe.
7. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi letna skupščina ob napovedani uri ne bila sklepčna, se bo vršila čez pol ure druga skupščina v zgoraj omenjenem prostoru in z navedenim dnevnim redom, ki bo sklepala v smislu § 35. pravil brez ozira na število navzočih zadružnikov. — Sklepni račun je članom na vpogled v zadružni pisarni od danes do dneva IX. letne skupščine.

Predsedstvo Učiteljske samopomoči v Ljubljani

dne 14. marca 1941.

Ivan Kocijančič s. r., predsednik. **Juraj Režek** s. r., podpredsednik.

VABILO

na IV. redno letno skupščino zadruge »Pedagoški tisk, z. z o. j. **v Mariboru«,** ki se bo vršila na veliki četrtek, dne 10. aprila 1941, ob pol deseti uri v posebni sobi restavracije Narodnega doma v Mariboru.

Dnevni red:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Imenovanje zapisnikarja in izvolitev dveh overilcev zapisnika.
3. Poročila: a) upravnega odbora; b) nadzornega obora.
4. Sklepanje o letnem sklepnem računu za poslovno leto 1940. in o porabi poslovnega prebitka.
5. Predlogi in pritožbe o poslovanju v preteklem letu.
6. Reševanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru za poslovanje v poslovnem letu 1940.
7. Sprememba pravil v § 1. — ime zadruge.
8. Žrebanje dveh članov upravnega in enega člana nadzornega odbora ter po enega namestnika, ki izpadejo.
9. Volitve dveh članov upravnega in enega člana nadzornega odbora ter po enega namestnika.
10. Določitve.

Splošna določila.

1. Skupščina pravomočno sklepa, če je navzoča vsaj polovica vseh včlanjenih zadružnikov. Če bi skupščina ob napovedani uri ne bila sklepčna, se vrši čez pol ure druga, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadružnikov.
2. Sklepa se z nadpolovično večino glasov.
3. Na skupščini ima vsak zadružnik po en glas, ne oziraje se na število deležev; zadružniki lahko samo osebno sodelujejo na skupščini.
4. Glasuje in voli se z dviganjem rok; če ni soglasja za volitve ali če skupščina tako sklene, se voli z listki.
5. **O predlogih in pritožbah sklepa skupščina, če so bili predloženi vsaj osem dni poprej. Predloge in pritožbe pošljite na naslov: Pedagoška založba »Petisk« v Zavrču do 2. aprila 1941.**
6. O predlogih, ki niso na dnevnem redu, skupščina ne sme sklepati razen o sklepanju nove skupščine in menjavi članov odborov.

(Splošna določila so izvleček iz sedaj veljavnih pravil zadruge §§ 33., 34., 35., 36. in 37.)

Maribor — Zavrč dne 20. marca 1941.

Upravni odbor:

Doberšek Karel s. r. **Vollmaier Karel** s. r.

Mladinska matica

—mm **Vsebina 8. številke »Našega roda«.** V tisku je 8. številka »Našega roda«, ki prinaša sledečo vsebino: **Jože Župančič:** Karel Širok, **Karel Širok:** Razbojnik Hudopisk (iz neobavljene povesti), **Anton Debeljak:** Pomladna slutnja (pesem), **Vladimir Levstik:** Peter in Kostja (nadaljevanje), **Josip Ribičič:** Razgovor, **Karel Širok:** Spomini na Brda (pesem), **France Borko:** Jurjevski venci, Slikopis Koko junak, **Kristina Brenkova:** Rejenka (po narodni pesmi), **Moteja:** Pomlad, **Jožko Tomažič:** Kako so Noričani zidali mlin, **Tone Ljubič:** Vagonarji, **Venceslav Winkler:** Aprilska (pesem), **Bačar Rafael:** Kako sem potoval po žilah, Mihčeva 8. naloga z napakami, **Viljem Kunst:** Kakšno bo vreme, **Tone Trdan:** Slavčki koncertirajo, Krompirjev neprijatelj, Mladina piše, uganke, Med pestro vsebino lista so ilustracije **Nika Pirnata, Božidarja Jakca, Marije Vogelnikove, Antona Žnideršiča, Franca Uršiča** in drugih.

—mm **Ekspedit 8. številke »Našega roda«** se bo vršil v soboto, 29. do ponedeljka 31. t. m.

—mm **Razrednike prvih razredov** opozarjamo na IV. zvezek Cicibanove knjižnice s pomladno vsebino. Cena izvodu 2 din.

—mm **Naše poverjenike prosimo,** da pri nakazovanju naročnine točno naznačijo, za katero številko »Našega roda« velja nakazana naročnina.

Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje: LAR.

1. Ali je predpisano vlagati za vsako proračunsko leto novo **prošnjo** za priznanje stanarine, ako ni nobenih izprememb?

2. Ali je predpisano za vsako proračunsko leto predlagati novo **potrdilo** o ločenem gospodinjstvu, četudi ni nobenih izprememb?

Odgovor! Da; tako predpisuje razpis kralj. banske uprave IV., št. 8935/1 z dne 25. aprila 1939, ki se nahaja na vseh šolah v zbirki normalij pod geslico XII., št. 2: »Stanarina učiteljic, ki so poročene z neučitelji.« V znanje vsem, ki so v dvomu, da prečitajo normalijo pri upraviteljstvu šole.

—§ **Vprašanje.** Ali mi pripada rodbinska doklada za mojega sina, ki se šola privatno v Beogradu in bo položil konec šol. leta izpit na državni realni gimnaziji? Sin bo dopolnil 15. junija 1941 osemnajsto leto starosti.

Odgovor. Po čl. 9., t. c) uredbe o dokladah pripada rodbinska doklada za nad 16 let starega otroka, če se redno šola. (Roč. kat., str. 117.)

Površniki,
balonski plašči,
obleke
za gospode
pri LUKIČU
Ljubljana, Stritarjeva ulica

Stanovska organizacija JUU

Vabila

= JUU, SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo dne 5. aprila 1941 ob 8. uri na državni deški ljudski šoli v Škofji Loki. Dnevni red: Nagovor predsednika, poročilo zastopnika sekcije, tajniško poročilo, razprava o stanovanjski anketi, predavanje tovarišice Marije Pavčeve iz Trebije o temi: »Za ljudstvo v šoli in izven nje« in slučajnosti. Tovarišice in tovariši, udeležite se zborovanja polnoštevilno! — **Odbor.**

= JUU, SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE bo zborovalo v soboto, 5. aprila, ob 9. uri v deški ljudski šoli v **Ribnici.** Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Predavanje »Jetika, naša narodna bolezen«, predava dr. Hočevar. 3. Razprava o osnutku zakona o ljudskih šolah. 4. Predlogi in slučajnosti. Pridite polnoštevilno. — **Odbor.**

= JUU, SRESKO DRUŠTVO NOVO MESTO bo zborovalo v soboto, 5. aprila 1941, ob 9. uri dop. na novomeški ljudski šoli. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi zdravstveno predavanje. Člane vabimo k obilni udeležbi. — **Odbor.**

Poročila

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO V LOGATCU je zborovalo v soboto, dne 8. marca 1941, na Rakeku.

Navzočih je bilo zaradi slabih prometnih zvez komaj dobrih 50 % članstva.

Predsednik tov. Štravs je ob določeni uri otvoril zborovanje, pozdravil vse, imenoma navzočega sreskega šol. referenta g. M. Mikuža in predavatelja tov. Lovšeta.

Tov. predsednik je podal nato situacijsko poročilo, v katerem je pojasnil navzočim delo in ovire, ki stoje nasproti prizadevanjem naših organizačnih predstaviteljev za končnoveljavno realizacijo naših deloma že starih zahtev v korist splošne in še posebej slovenske prosvete. Umevno je, da se je moral dotakniti tudi sedaj najaktualnejšega in najbolj perečega vprašanja zboljšanja našega gmotnega položaja, ki je obupen in naravnost vpije po takojšnji odpomoči. Omenil je nadalje tudi značajnost in discipliniranost članstva, ki kljub težkim časom vzorno posveča svoje sile službi naroda in države. Seveda so tudi pri nas taki, ki nič ne žrtvujejo, vendar hladno in mirno uživajo sadove organizačnega dela. Apelira na članstvo, da v svojem okolišu tudi te pridobi za skupno borbo.

Tudi tajniško poročilo se je sukalo v tem pravcu. Obe poročili sta bili sprejeti z odobravanjem in brez debate. Iz blagajniškega poročila smo zvedeli, da članstvo v ogromni večini z razumevanjem izpolnjuje svoje obveznosti. Zamudniki naj pa čimprej izvrše svojo dolžnosti.

Na koncu poročil odbornikov sta bili sprejeti dve resoluciji, ki sta bili dostavljeni vodstvu sekcije v nadaljnji postopek.

Predavatelj tov. Lovše Anton nam je v skoraj dveurnem predavanju razložil, kako je učiti praktična gospodarska znanja v višji ljudski šoli v zvezi z drugimi predmeti — kompleksni pouk —, da bo pouk aktiven, življenjski in bodo imeli od njega zlasti otroci nižjih slojev v poznejšem življenju čim več koristi. Predavanje ali, bolje rečeno, opis dela tov. Lovšeta na šolah, kjer je služboval, predvsem v Podbrezju in Notranjih Goricah, je bilo prikazano z mnogimi šolskimi izdelki učencev. Učiteljstvo je bilo tov. predavatelju hvaležno za nazorna izvajanja in ga je nagradilo s toplim odobravanjem.

V debati, ki je sledila, so se razčistile marsikatere težkoče v pogledu praktičnega poučevanja gospodarskih ved na ljudskih šolah. Pri slučajnostih so sprožili tovariši marsikatero bolečo točko v našem srezu, ki je ovira v nacionalnem, moralnem in vzgojnem momentu našega obmejnega otroka.

Umek, predsednik. **Hrastnik Rado,** tajnik.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO BREŽICE je zborovalo dne 8. marca 1941 v ljudski šoli v Brežicah. Od navzočih 62 članov in članic so tvorili veliko večino oni iz vzhodnega dela sreza, čeprav imajo ti tovariši in tovarišice

Josip Ribičič:

Patriot

Tramvajski voz je nabito poln. Največ je rezervistov. Skozi množico kovčegov se še zadnji hip prerije mlad par. Obstaneta molče pri vratih in se samo z očmi pogovarjata. Mladi mož se dela brezskrbnega, ona pa se skozi solze smehlja in ga krčevito stiska za roko. V kotu sedi debelušast gospod s svojim nadebudnim sinčkom. Debelušasti gospod je bil opazil novodošli par in se nasmehnil.

»Prvič narazen, kajne?« je vprašal.

Mladi ženi se vlijejo solze iz oči, ko prikima. Mladi mož pa odgovori: »Da, k vojakom moram!«

»No, no,« tolaži debelušasti gospod, »saj še ni vojne.«

»Komaj teden dni sva poročena,« vzdihne mlada žena in si z robcem otira solze.

»Verjamem, verjamem,« sočutno prikima gospod. »A domovina se na to ne more ozirati. Svoj davek mora vsak položiti domovini na oltar. Kdor ljubi svobodo, mora zanjo žrtvovati vse — tudi najdražje, če treba!«

Ves tramvaj posluša, še celo sprevodnik. Vsi kimamo, da je res tako. Še mali gospodov nadebudni sinček gleda očeta s ponosom v očeh. Le mlada žena ne more razumeti. Za njo je mladi mož vse: dom, domovina, svoboda, vse! Bog ve koliko je bilo bojev v njenem življenju, preden si je priborila dom, v katerem zdaj kraljuje.

»Vi že lahko tako govorite,« se obregne ob gospoda, »vi, ki boste ostali lepo doma . . .«

»O, mlada žena, motite se!« odvrne gospod in izboči mogočna prsa. »Tudi jaz sem služil cesarja ob svojem času. Veletrgovino sem moral pustiti ženskam in oditi, kamor me je klicala vojna trobenta. Res je, sedaj sem čez petdeset in upam . . . se pravi: najbrž ne bodo od mene terjali krvnega davka, ali moram zato drugače služiti domovini, drugače pomagati! Glejte, pred komaj desetimi dnevi sem kupil za svoj bicikel nove gumijaste plašče. No, Milanček, povej, če ni res tako?«

»Res, res,« pritrdi z zvonkim glasom gospodov sinček. »Stari plašči na kolesih so že bili za nič, pa smo oblekli nove.«

»No, le poslušajte,« nadaljuje gospod. »Dobim včeraj poziv, naj oddam kolo. Za domovino! Ali mislite, da mi je bilo kaj hudo? Vse bi dal za domovino, vse: pohištvo, trgovino, vse. Takoj sem izročil pomočniku kolo, naj ga odpelje, kamor treba. No, Milanček, povej, če ni res tako?«

»Res, res,« zažvrgoli nadebudni sinček. »Ampak prej smo še sneli oba nova plašča in nataknili na kolesa stara.«

Sredi smeha se tramvaj ustavi: gospod in nadebudni sinček izstopita in s hitrimi koraki prečkata ulico. Še vidimo, kako se ustavita na pločniku, kjer navije razjarjeni gospod svojemu sinčku ušesa.